

Večernik

»JUTRA«

Leto I. (VIII.), šte. 62

Maribor, ponedeljek, 18. julija 1927

Izhaja razun nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri
Račun pri poštnem ček. zav. v Ljubljani št. 11.409
Velja mesečno, prejemani v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 DinTelefon:
Uredn. 440 Uprava 455Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13
Oglasi po tarifu
Oglase sprejema tudi oglasni oddelček „Jutra“ v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

Zadnji utrinki revolucije na Dunaju

Na Dunaju in v okolici vlada zopet mir — Revolucija je splahnila v generalno stavko, ki še vedno traja — Dosedaj aretiranih nad 200 komunistov — Včerajšnji boji v Ottakringu — Pogreb žrtev

Dunaj živi še tudi danes v revolucionarni množici, čeprav se ljudstvo polagoma pomiruje. Sicer še vedno ni mogoče dobiti natančne slike o krvavem petku in soboti, vendar je pribito, da se je boljševoški prevratni poizkus popolnoma ponesrečil in da je vlada gospodar položaja.

Po vseh važnejših trgih, ulicah in cestah v mestu in predmestjih krožijo močne vojaške patrulje in oboroženi oddelki socialističnega republikanskega Schutzbunda.

V nedeljo je prišlo na posameznih krajih le še do manjših spopadov.

Sedaj se čutijo pravzaprav samo še posledice generalne stavke, ki pa postajajo vedno bolj neprijetne.

Pošta, brzozjav, telefon in železniški promet počiva, listi ne izhajajo. Razširjajo se zelo alarmantne vesti, ki pa so večinoma plod fantazije ali pa močno pretirane. Ulice so prazne, le tuintam se zbirajo skupine delavcev, ki so vsled stavke brez posla.

Generalna stavka ima dvojen pomen: predvsem

hočejo socialisti izsiliti demisijo Seiplovega kabineta, odstop policijskega predsednika dr. Schoberja, na drugi strani pa hočejo s tem tudi preprečiti, da bi komunisti brodirali po kalni vodi in pritegnili delavske močice nase.

Toda zvezni kancelar Seipel se je odločil, da se pod nobenim pogojem ne ukloni pritisku, ker se boji, da bi komunisti eventualnega njegovega odstopa ne izrabili za nov poizkus revolucije. Obe stranki sta zelo borbeni. Meščanske stranke upajo, da bodo končno le zlomile odpor socialnih demokratov, ki so tudi proti temu, da bi se sklical parlament. Govori se o možnosti koalicijske vlade v Avstriji, vendar pa je malo verjetno, da pride do tega, ker obstaja med posameznimi strankami tako sovraštvo, da na skupno delovanje sploh ni misliti.

Pogled na opustošenja in razvaline na Dunaju je žalosten. Leva fronta justične palače je popolnoma zgorela, desna je močno poškodovana. Življenjsko nevarno je iti v gornja nadstropja, ki so strašno razdejana. Niti gasilci si ne upajo tja. Najžalostnejši je pogled na tretjo razpravno dvorano, ki je popolnoma zgorela. V predmestjih so demonstranti demolirali vse strojnice in redarje krvavo pretepli. Trgovski in javni lokali so še večinoma zaprti, odprte so le trgovine z živežem, kjer pa se vrši prodaja pod policijsko zaščito.

Za nedeljo je bilo mobilizirano vse policijsko moštvo in orožniki, pripravljena pa je bila tudi vsa dunajska garnizija. Parlament, vseučilišče, policijska direkcija, vse vladne palače, inozemske diplomatske misije in konzulati, plinarna in vodovod so bili močno zastraženi, vendar do resnejših spopadov ni prišlo.

Mir na Duna'u. Prve aretacije

Bratislava, 18. julija. Na Dunaju vlada zopet popoln mir. Centrum mesta nudi zopet staro sliko. Pred parlamentom odstranjujejo zadnje ostanke barikad, v notranjem mestu zasipavajo strelne järke. Tisoči in tisoči si na Schmerlingplatzu ogledujejo ostanke nekdanj ponosne justične palače. Vlada popolnoma obvladuje položaj. Vojaštvo se je umaknilo v vojašnice, je pa za vsak slučaj vedno pripravljeno. V vojašnicah je na stotine rekveriranih tovornih avtomobilov.

Policija je včeraj aretirala 250 oseb, ki so se aktivno udeleževale pri pobojih. Del obtožencev pride radi rop, požiga in javnega nasilstva pred sodišče. Med aretiranci so večinoma komunisti. Nekaj pa je tudi socialistov. Komunisti so še včeraj znova hujskali delavstvo k revoluciji in izdali v to svrhu posebne letake. Policija je razpečevalce letakov aretirala, katera tiskarna je tiskala letake, pa ni mogoče ugotoviti.

Vlada je izdala včeraj proglas, v katerem proglašuje, da je množica sama zakrivila dogodka, ker je metala na policijo kamenje. Policija je bila le vsled brutalnega napada nanjo prisiljena, da je rabila orožje. »Arbeiter Zeitung« pa nasprotno zvrča vso krivdo na policijo in komuniste, češ da so množico izzivali in hujskali in tako onemogočili pomirjevalno akcijo republikanov. Med smrtnimi žrtvami so večinoma brezposelni.

KOLIKO JE MRTVIH IN RANJENIH?

Bratislava, 18. julija. Uradna poročila pravijo, da je bilo pri zadnjih dogodkih na Dunaju ubitih 74 oseb, vendar pa bo število še naraslo, ker je v bolnicah in pri vatnih stanovanjih še 471 težko ranjenih, ki se skoro vsi bore s smrtjo in se smatrajo za izgubljene.

V bolnicah leži skupno 700 ranjenec. Tudi šole so izpremenjene v bolnice. Število lahko ranjenih znaša nad 2000, natančna kontrola pa sploh ni mogoča, ker lahko ranjeni iz strahu

Odmevi avstrijske stavke v Mariboru

Avtobusni promet — Nestrpni potniki — Strah pred „Makedonci“ — Italijani vozijo po progi Brenner-Kufstein — Telefonski pogovori z Gradcem

Avstrijska stavka je zaustavila v Mariboru okrog 600 potnikov, ki se deloma poslužujejo mednarodne proge preko Madžarske in avtobusov mariborskih podjetij. Podjetnik Lininger je prevozil že precejšnje število Avstrijcev. Včeraj dopoldne je bil njegov veliki rumeni avtobus, ki se drugače uporablja na progi Maribor—Ptuj, poln do zadnjega kotička. Večina Avstrijcev, ki jih je to presenetila stavka, na svedu

pred kaznijo odklanjajo zdravniško pomoč.

POGREB ŽRTEV.

Budimpešta, 18. julija. Generalna stavka na Dunaju je končana in bo danes popoldne delo v obratih zopet obnovljeno. Stavkajo le še železničarji in poštarji. Dunajske občinske cestne železnice od danes zjutraj zopet vozijo.

Po dosedanjih ugotovitvah so zahtevali nemiri okoli 70 mrtvih, pri 67 ni bilo mogoče ugotoviti identitete. Med mrtvimi je 40 policajev, 2 otroka in 1 ženska. Pogreb žrtev se bo vršil v sredo ob 14 uri na centralno pokopališče.

Med pogrebnimi svečanostmi bo dve uri počivalo delo v vseh obratih; ako bo do takrat obnovljen promet, bo dveurni odmor tudi po mestu.

Vlada je ukrenila najboljše korekture, da med pogrebom že takoj v kati zadaši morebitne nove nemire.

Zadnji spopadi, zadnje žrtve

PRAGA, 18. julija. »Arbeiter Zeitung« objavlja poslanico dunajskega župana Seitza, ki napoveduje ustanovitev občinske brambe, ki bo skupno s policijo jamčila za javen red in varstvo.

Včeraj popoldne je prišlo v več predmestjih vnovič do spopadov. V Ottakringu so komunisti napadli neko barako, v kateri so bili republikanski Schutzbändlerji.

Ti so bili prisiljeni, da so otvorili ogenj na komuniste. Razvil se je boj, v katerem je padlo 8 oseb, 20 pa je bilo težko ranjenih.

Polagoma umikajoči se komunisti so napadli potem še neko policijsko stražnico, kjer pa jih je istotako sprejel ognjeni krst in so bili končno razpršeni.

Včeraj zvečer se je vtila na Dunaj in okolico silna ploha. Lilo je kakor iz škafa,

kar je mnogo pripomoglo, da so se še najbolj vročekrvni umaknili v hiše, tako da je bilo ponoči vse mirno.

Danes dopoldne vlada v vseh mestnih delih mir.

Telefonski promet pa še vedno ni obnovljen.

jim ni prišlo, da so to raztrosili nestrpni rojaki in vse se zdi prav verjetno vsled tega, ker so prošle noči

Italijani zasedli progo Brenner-Kufstein dolgo 155 km ter jo v lastni režiji spravili v promet.

Do danes zjutraj so telefonski ključ iz Maribora (kolodvorka postaja) dobivali iz Lipnice in Gradca kratek in reden odziv: Stavkovno vodstvo, sedaj se pa že in to vedno bolj zgovorno oglašajo prometni funkcionarji. Dela se na tem, da bi iz Gradca prišel poseben vlak po v Mariboru čakajoče Avstrijce. Stvar pa še ni rešena, v rokah jo imata stavkovni odbor in deželna vlada, nestrpni potniki pa še poštenega nasveta ne dobi, ali bi bilo boljše čakati na ta vlak, ali pa žrtvovati precejšnje svote za avto.

Po telefoničnem zatrjevanju je v Gradcu popolnoma mirno, na Štajerskem sploh ni bilo spopadov, zvez z Dunajem pa ni nobenih. Zvezani so samo stavkovni odbori, ki so pa silno rezervirani.

Tovorni promet iz Avstrije je bil odrezan s stavko, v Avstrijo pa avtomatično zaostaja in izostaja. Za 7 kompletnih vlakov je blaga na postajah Maribor, Hoče, Rače-Fram. Redne pošiljatve so bile od liferantov takoj ob izbruhu stavke ustavljene in mnoge, ki so bile na potu, so že didrigirane nazaj.

Kaj pripoveduje dunajski potniki?

Potniki, ki so prispeli danes dopoldne z avtomobilom z Dunaja v Maribor, so izjavili o položaju na Dunaju sledeče:

Izven Dunaja vlada v avstrijski republiki popoln mir in red. Tudi v notranjosti Dunaja je bilo včeraj vse mirno. Pač pa se vršilo na periferiji precej luti boji.

Notranjost mesta je popolnoma zasedena po policiji, žandarmeriji in vojaštvu, v okolici pa je dobila policija ojačenja in so jo oborožili s strojnimi. Sinoči so imeli štrajkujoči veliko zborovanje, ki je trajalo nad eno uro. Podobno je, da so dobili na tem zborovanju premoč komunisti, ker so sklenili, naj se stavka nadaljuje.

Zdi se, da hočejo štrajkujoči vrediti vlado.

Delavstvo širi govore, da je kriva vseh pogromov policija, češ da je nastopila preveč energično in da je ona prva napadla delavske mase. Vsekakor hočejo izsiliti tudi odstop policijskega prezidenta Schoberja.

Nova vladna kriza

BEOGRAD, 18. julija. Vodja demokratov, Ljuba Davidović, je na svojem včerajšnjem volilnem shodu močno napadal vlado, češ da se poslužuje nasilstev. »Vreme« je v zvezi s tem govorom objavilo članek z naslovom »Pred krizo koalicijskega kabineta«, v katerem naglašuje, da se izjave zunanjega ministra dr. Marinkovića krijejo z izjavami vodje demokratov. Zdi se, da je v kratkem pričakovati nove vladne krize, ako Vukičević ne odneha z volilnimi nasilstvi

Slikarska razstava v Mariboru.

Pojutrinšnjem otvoril v prostorih zastopstva Fiat v Gosposki ulici ruski rojak J. Čerkasov razstavo slik, med njimi pasteles po večini mariborske okolice in starega Maribora. Razstavljenih bo tudi deset portretov. —

Naše deklice ob morju

Doživljaji s pota v Krk — Vse zdravo, veselo in že indijansko zagorelo

V Krku, 15. julija.

Ze je minilo nekoliko dni, odkar so pisale mariborske deklice, ki jih je izbiralo agilno Slovensko žensko društvo v Mariboru v kopalnišče Krk na otoku Krku in zato je čas, da sporočimo starišem, prijateljem in znanecem naših punčk, kako smo dospeli semkaj in kako se počutimo.

V petek, dne 8. t. m. smo se odpeljali iz Maribora preko Zagreba na Sušak. Slovo v Mariboru niti ni bilo tako hudo, kakor bi kdo mislil. Samo ena punčka je potočila nekoliko solzic, ki pa so tudi kmalu usahile. Med vožnjo do Zagreba je bilo v našem vozu živahno vrvenje. Le žejna naš je v hudi vročini mučila. No, pa smo si jo utešili v Celju, Zidanem mostu in Zagrebu. Od tu je začela živahnost nekoliko pojemati, vendar je počnoč že minila, predno so zadnje deklice zaspale. Polegle so po klopek, nekatero pa so si »postlale« na tleh. Vendar so tudi te dobro spale, kakor so zatrjevale drugo jutro, ko so se kmalu po 4. uri začele zbujati.

Jutro je bilo krasno. Prilčno od Delnic naprej pa smo prišli pod deževne oblake in drugače tako divni Gorski kotar je bil videti pust in otožen. Kmalu so začele padati prve kaplje. Bali smo se že, zakaj oblaki so prihajali vedno temnejši, da bomo imeli odslej do cilja naše vožnje slabo vreme. No, nebo nam je bilo milostno, tako da smo v Sušaku izstopili zopet v lepem vremenu. To vam je bilo vzradočeno, vzkljanja, ko se je malo pred postajo Plase prikazalo morje! Niso se ga moglo dovolj nagledati.

Na Sušaku smo zajtrkovali in, ker smo imeli časa dovolj — parnik vozi od Sušaka še-le ob pol 15. uri, — smo jo z deco udarili na Trsat, da si ogledamo staroznano, slavno božjo pot. Z zanimanjem in z nekoliko groze v srcih so si ogledale deklice po rešenih potnikih v zahvalo Mariji Devici darovane slike, ki predstavljajo v viharju na morju potapljajoče se ladje. Stari

Frankopanov grad pa si ogledamo morda ob povratku.

Vrnili smo se v Sušak in si ogledali to zanimivo mesto z luko. Morje je bilo nekoliko nemirno, na grebenih valov so plesale bele penice; vel je laški »široko«. Pogled je bil očarajoč. Posebno so zanimalo deklice v luki zasidrane ribiške in tovarne jadrenice ter razni parniki, med njimi tudi veliki parnik »Karagjorgje«. — Po okusnem in izdatnem kosilu smo se počasi vkrcali na parnik »Slavija«, namenjen v Aleksandrovo. Z veliko zamudo smo se naposled odpeljali okoli 16. ure. Parnik je bil natrpan potnikov. Ladja se je v nemirnem morju nekoliko zibala in kmalu je pomorski bog zahteval svoj tribut. V čast našim deklicam pa moram konstatirati, da so se držale po večini jako hrabro. le med odraslimi sopotniki je bilo več sucajev »morske bolezni«.

Po štiriurni vožnji smo naposled le dospeli okoli 20. ure na naš cilj, v Krk. Tu smo takoj krenili v osnovno šolo, kjer sta nam z vso hvale vredno požrtovalnostjo in ljubeznivostjo pripravila udobno prenočišče predsednica tamonjšnjega ženskega društva, gospa Rajčičeva in direktor realne gimnazije, g. Šepič. Bodi jima zato tukaj izrečena najlepša zahvala! Po večerji v dijaški menzi pa smo se podali k prepotrebni mu počitku. Vendar pa deklice dolgo niso zaspale, ker so se seveda »silno nujno« morale pogovarjati o toliki množini novih doživljajev tega dne.

In tako smo sedaj tu ter uživamo izdravi in veseli krasni morski zrak, južno solnce in divne morske kopeli. Kopljemo in solničimo se vsak dan dvakrat in že se čuti vpliv morskega zraka: vse deklice imajo izborn tek.

V torek smo doživeli veliko iznenađenje: priplule so v pristanišče kar tri bojne ladje: »Jastreb«, »Labud« in »Kobac« ter veliki izletniški parnik »Plava«. To je bilo nekaj posebnega za deco! — Staršem še posebej sporočamo, da se deklice zdrave in veselo in — tudi že po indijansko zagorele!

Sicer pa o priliki še kaj več.

Zopet velik gozdni požar v Bosni

Obsežne gozdove okrog Čelebiča, okraj Foča v Bosni blizu nekdanje črnogorske meje je zopet pustošil silen požar. Ti lepi gozdovi gorijo skoraj vsako leto. Škoda je vsakokrat velika in se je le požrtvovalnosti seljakov zahvaliti, da lepo gozdovje že davno ni uničeno. Čelebiške gozdove, ki so večinoma državna last, je med vojno izkoristevala avstrijska vojska. Imela je dobro urejeno podjetje, vojaki so pa žgali tudi oglje. Sistematično gospodarstvo v teh gozdovih je pa po preobratu prenehalo in tudi s tem se je delala škoda, da se je les čisto brez premisleka prodajal raznim špekulantom. Najhujša nesreča za te lepe gozdove so pa pogosti požari. Ogenj se zaneti po neprevidnosti pastirjev in lovcev in ker je gozdno nadzorstvo že od nekdanje nezadostno, je požar prav hitro v velikem razmahu. Orožniki ob takih nesrečah mobilizirajo seljake, da ogenj lokalizirajo. Žalostno, da gozdne čuvaje reducirajo, požrtvovalnih seljakov pa ne nagradijo.

Pred otvoritvijo letanskega poštnege prometa Beograd—Zagreb.

Zanimanje za ustanovljajoče se društvo za zračni promet v naši državi je izredno veliko. Iz Beograda poročajo, da prejema društvena pisarna dan na dan vprašanja, kako se vrši vpisovanje delnic. Najširše plasti naroda hočejo biti udeležene pri tej naši važni narodni instituciji. Te dni se podpisuje pogodba med društvom in ministrstvom za pošto radi prevažanja pisemske in pakete pošte na zračni progi Zagreb—Beograd. Promet se otvori 25. tm. — Čim prispejo že naročena potniška letala, prične društvo tudi s prevažanjem oseb.

Nemško-avstrijski kolesarji v Mariboru

Alpenländischer Radfahrer-Bund je skupno z Zvezo kolesarskih društev za mariborsko oblast priredil včeraj svojo prvoturno vožnjo po prevratu iz Gradca v Maribor. Obe zvezi sta si namreč po velikem trudu dobavili izkaznice, s katerimi lahko včlanjeni klubi brez carine s kolesi prekoračijo mejo, kar pomeni za razvoj kolesarskega športa pri nas zelo veliko, ker je proga Maribor Gradec in tudi naprej za kolesarje zelo primerna. Avstrijce so ob 8. zjutraj pričakovali mariborski kolesarji na meji v Št. Ilju s predsednikom mariborske zveze g. Moravcem na čelu. Na Aleksandrovi ulici v Mariboru se je dolga vrsta nad 100 kolesarjev ustavila. V gostilni pri »Grozdu« se je vršil sestanek, na katerem sta v imenu Zveze pozdravila došle Avstrijce gosp. Joško Lovčič in g. Bračič. Za lep sprejem v Mariboru se je v prav prisrčnem govoru zahvalil v imenu Alpenländischer Radfahrer-Bunda sportni referent Peldhofer. Na sestanku so se storili za kolesarski šport prav važni sklepi. Dne 31. t. m. se priredi velika kolesarska dirka na eni strani iz Maribora v Gradec in nazaj, na drugi strani Gradec—Maribor—Gradec s štartom ob isti uri tako, da se bodo kolesarji obeh zvez križali ravno blizu Lipnice. Ob 3. uri so se Avstrijci v spremstvu Mariborčanov zopet vrnili preko meje.

Polaganje telefonskega kabla skozi mariborsko oblast.

Ministrstvo pošte in telegrafa je odločilo, da se položi čim prej telefonski kabel na progi Zagreb—Sevnica—Maribor—Avstrija. Strokovnjaki odidejo te dni, da pregledajo ozemlje, koder bo tekel kabel.

Mariborski in dnevi drobiž

Prva pomoč Avstrijcem v Mariboru

Radi ustavljenega prometa z Avstrijo je ostalo v Mariboru mnogo Avstrijcev, Čehov in Poljakov. Oblasti so jih skušale najprej odposlati preko Madžarske, zlasti Čeha in Poljake, so pa naleteli na odklonilno stališče Madžarov, ki so tujece na meji zavrnil, češ da nimajo predpisanih potnih dovoljenj. Ker so hoteli v Mariboru do zadnjega mesta natrpani in se tudi zasebna stanovanja za par noči izredno težko dobiti, je uredil včeraj policijski komisariat zasilna prenočišča za te zaostale potnike. »Vesna« je dala na razpolago 30 postelj v dveh dvoranah, posebej za moške in ženske, inženjerska podoficirska šola v bivši kadetnici eno dvorano s 25 posteljami, danes pa je dal na prošnjo policije tudi samostan šolskih sester približno 20 postelj v svojem dekliškem internatu. Inozemci, ki so večinoma državni uradniki, vračajo se z do pusta na naši rivijeri in torej brez sredstev, dobijo brezplačna prenočišča. Dano jim je na prosto, ako želijo kaj darovati za mestne reveže. Policijski komisariat mariborski se je obrnil danes telefonično na policijsko direkcijo v Ljubljani, da intervenira pri avstrijskem in češkem konzulatu, naj nakažeta telegrafski primerno vsoto za pomoč tem zaostalim potnikom. V »Vesni« je prenočilo nocij že 25 tujcev, danes so novodošli zasedli še ostale prostore in je nekaj nastanjenih tudi že v kadetnici.

Padel z voza in obležal nezavesten.

V soboto, okoli 20. ure, je vozil Nemec hlapec Javornik Franc s konji po Smetanovi ulici, kjer mu je stopil na voz neznanec in se peljal do Koroške ceste. Ko ga je hlapec opazil, ga je pozval, naj zapusti voz, čemur je neznanec sledil. Pri tem pa je padel tako nerodno z voza, da je obležal nezavesten. Rešilni oddelek ga je prepeljal v bolnico, kjer pa tudi niso mogli takoj ugotoviti njegove identitete.

Surov hlapec.

V soboto okoli 15.30, je peljal Nassim benijev hlapec Blaž z dvovprežnim vozom gnoj po Koroški cesti čez Glavni trg in dalje preko državnega mostu. Ker je na vsej poti puščal voz prehude sledove svoje kje drugje zelo koristne vsebine, je opozoril stražnik Blaža, naj popravi voz, sicer da bo prišel na cilj s praznim vozom. Blaž pa se je radi te prijazne besede tako razljutil nad stražnikom, da je vrgel vajeti in bič iz rok in pred vsemi ljudmi surovo nahrulil stražnika, češ: »Tu imate konja in vozite vi naprej. Zadnjič ste me naznanili, ker sem vozil seno!« Po teh besedah je hlapec zbežal in junaško kričal od daleč na stražnika: »Sedaj pa me lahko... pihate«. Toda stražnik se ni razburil in je opozoril razjarjenega hlapca, naj pelje naprej. Blaž je skočil kakor strela na voz in pognal preko mostu, ne da bi bil navedel stražniku zahtevane osebne podatke. Šele drugemu stražniku enkratj mostu je uspelo izvleči iz Blaža, kdo in kaj je.

Policijski drobiž.

Včeraj zjutraj je bilo na policijskem komisarijatu javljenih sedem aretacij in 32 prijav radi raznih prestopkov, davi pa dve aretaciji in 22 prijav. — V gostilni Vrezelj na Slomškovem trgu se je sinoči okoli 23. ure sprla družba 2 žensk in 3 moških, ki je obhajala neko gostijo, in v prevelikem navdušenju za Bakha razbijala kozarce. Gostilničar ima precejšnjo škodo. — V soboto proti polnoči je troperesna deteljica Bine, Francel in Tonček razgrajala na cesti pred gostilno »Veseli dom« in se vmešavala v službo varnostnega organa, ki je aretiral nekega F. J. Družba je bila tako nasilna, da je izrgala stražniku aretovanca in jo odkurila. Gotovo pa ji ne uide policijska in morda tudi sodna kazen. —

Novinarske srečke

se dobijo v trafiki Goleš Aleksandrova cesta 42. — Sezite po njih, dokler jih še kaj.

Magdalenski kaplan g. Holcman umrl.

Včeraj je umrl v splošni bolnici po dolgi in težki bolezni dolgoletni magdalenski kaplan g. Pavel Holcman, doma iz Remšnika, star 38 let. Pogreb bo jutri popoldne ob treh na pobreškem pokopališču.

Javen shod občanov iz Krčevine

bo v četrtek 21. ul. ob pol 8. uri zvečer v gostilni »Pri treh ribnikih«. — Govoril bo nadupravitelj g. Meglič o priključitvi občine k Mariboru. —

Izlet Slovenskega trgovskega društva v Slov. gorice.

Včeraj popoldne so napravili člani mariborskega Slovenskega trgovskega društva družaben izlet k Sv. Jakobu v Slov. goricah. Kljub precej kisastemu vremenu so se odpeljali trgovci, njihove soproge in več gostov ob 14. z avtomobilom iz mesta. Ko se je družba ustavila na senčnatem dvorišču gostilne domačega župana v Sv. Jakobu, je ponehalo z oblakov rositi in razvila se je lepa nepričakovana zabava. Agilni pevski zbor Trgovskega gremija mariborskega je zapel pod vodstvom sodnega svetnika g. Zemljiča celo vrsto umetnih in narodnih pesmi, podpredsednik društva g. Rozina pa je pozdravil v kratkem nagovoru šentjakobske trgovce, ki so se pridružili izletnikom, goste in vse člane. Ob 20. je oddrdrala vrsta avtomobilov, kolikor jih še ni bilo skupno pri Sv. Jakobu, z izletniki proti Mariboru. —

Nesreče.

Včeraj popoldne je pri kopanju v Dravi na črepinjah obrezal na nogi 37letni Alojz Ciglar iz Smetanove ulice. — Danes zjutraj so pripeljali v bolnišnico iz Frama hlapca Ruperta Čikla, ki je dobil včeraj zvečer v pretepu sedem ran z nožem. — Davi se je na Koroški cesti zgrudil od onemoglosti neki 70letni starček iz Kamnice. Rešilna postaja mu je nudila prvo pomoč. —

Najdeno truplo utopljenca.

V soboto so našli ob Dravi v Brstju pri Ptujju truplo moškega utopljenca, ki se je ponesrečil najbrž pri kopanju. Moški ima na sebi namreč samo moder predpasnik. Star je 17—19 let, srednje velikosti, okroglega obraza, rjavih oči in rujavih las. Ker ni ugotovljena njegova identiteta, naj javijo sorodniki, ki koga porešajo, zadevo varnostnim oblastvom. —

Vlomilec skrit pod posteljo.

Sinoči po 19. uri je javila služkinja nekega učitelja v Gregorčičevi ulici stražniku, da je neznan možki v odsotnosti vseh domačih s ponarejenimi ključki odprl stanovanje, se vtihotopil v sobo in se skril pod posteljo, kjer ga je našla služkinja. Nemudoma sta odšla v stanovanje dva stražnika. Pred hišo pa jima je že javil poštni kontrolor Š., ki je pazil, da ne bi neznanec utekel, da je mož že pobegnil skozi okno in to takoj, ko je g. Š. zakričal: »Marš ven! Policija pride!« Neznanci tat je odprl omaro za perilo ter izložil nekaj obleke na posteljo. Drugega se ni dotaknil. Podobna je, da je iskal denarja. Pri svojem naglem odhodu je pa pozabil na umivalniku v sobi svojo čepico. —

Mestno kopalnišče

ostane radi srušenja parnega kotla in popravi do 1. avgusta zaprto. —

Društvo Jadran

je imelo v soboto svoj redni občni zbor na katerem je bil za predsednika ponovno izvoljen g. Živic, stavbenik. Častitamo. 558

Gradnja stanovanjskih hiš za železnice čarje.

V ministrstvu saobračaja so sklenili, da se ima sestaviti pravilnik za gradnjo stanovanjskih poslopij za železnice čarje. Ta posebni pravilnik bo baje skoro izgotovljen. Kedaj pa nameravajo v ministrstvu skleniti, da se prične z zidanjem hiš, o tem poročila molče. Bog ve, koliko komisij bo še prej sestavljenih in razpuščenih, predno bodo prišli zapostavljeni železničarji do strelje!

Elitni koncerti in kabaretne predstave se vršijo v Veliki kavarni do preklica vsak torek, sredo in četrtek. — 521

Cerkev in šah

Papeži — šahisti — Fantastični menihi proti šahu — Judovska duhovščina o šahu

Od najstarejših časov so se vse cerkve in vere bavile s vprašanjem raznovrstnih med ljudstvom razširjenih iger ter čeločevale napram njim stališče svojih služabnikov in vernikov. S cerkvijo je začela vsled tega opraviti tudi starodavna igra šah in so njeni odnošaji do srednjeveških cerkvenih oblasti prav zanimivi.

Ko so škofje, duhovniki in menihi najostreje zabranjevali karte in kocke, je bilo mnenje o šahu različno. To je treba pripisati obem cerkvenim strujam: tolerantni in zelotski. Strpljiva struja je molče trpela seveda tudi druge igre, ker se je sama z njimi ukvarjala, za šah posebej so se pa v vplivnih cerkvenih krogih našli številni zagovorniki. Tako je v drugi polovici 13. stoletja lombardski dominikanec Jakob Cessoles ob velikem odobravanju papeža Celestina celo pridigoval o prednosti plemenite šahovske igre. V isti dobi je pisal profesor teologije Gallensis v Parizu svojo znamenito šahovsko simboliko. Tudi med škofi in celo med papeži (Leon X., Viktor III.) so bili šahisti.

Med cerkvenimi nasprotniki šaha se je pa posebno odlikoval menih Peter Damiani, ki je l. 1061 ogorčeno napadel florentinskega škofa kot šahista. Ta

menih je označeval šah kot vsako drugo igro s hudičevno skušnjavo in je javno proklinjal vse duhovnike, ki so se kdaj bavili s šahom. Pariški škof Eudes Sully je izvedel med duhovništvom preiskavo in je vsakega strogo kaznoval, če je našel pri njem šahovsko desko in šahovske figure. Na kongresu v Trierju 1310 je bil duhovščini šah izrecno prepovedan. Takih prepovedi je bil še več. Vsled tega ni čuda, da so razni potujoči menihi na svojo pest vodili pravo križarsko vojsko proti šahu in šahistom. Kronika beleži mnogo slučajev, podobnih sledečemu: Na dan sv. Marjete je prispel sveti menih Ivan Kapistran v Nürnberg in je pred cerkvijo proti od hudobe izmišljenim igram tako pridigoval, da so mu verniki nanosili 3800 šahov, 40.000 kock in velike kupe kart, da se je vse to v čast božjo sezgalo.

O šahu so razmotrivali tudi judovske cerkvene občine. Bile so mu pa v splošnem prav naklonjene. Ko so rabini večkrat v odvrnitev kake božje kazni moškimi in ženskami od 10. leta naprej za dalje časa prepovedali vsako igro, so šah vedno označili kot izjemo. Utemeljevali so to s tem, da ta igra ne razvema strasti dobičkaželja.

Strašna smrt na strehi vagona

Niso redki slučajji, da se reveži, ki nimajo sredstev za potovanje dolgih prog, skrijejo pod vagon brzovlakov in tako v neprestani življenski nevarnosti včasih res dosepejo na cilj. Te dni pa se je vozil z brzovlakom Strassbourg — Paris neki zastojnik Rus, ki si je napravil prostor na strehi vagona. Imel je spočetka srečo, da ga ni nihče opazil in bi se bil najbrž res pripeljal v Pariz, da ga ni pri Lagny-ju zalotila stražna in nepričakovana smrt. Ko je vozil brzovlak čez železni most, se je potnik na strehi najbrž malo dvignil in ga je ogrodje mostu dobesedno obglavilo, nakar je padlo truplo na železnico.

Težke notranje razmere na Japonskem.

V zadnjem času prihajajo pogosto iz Japonske vesti o velikih gospodarskih polomih. Več velikih podjetniških koncernov je propadlo, bilo je pa tudi precej korupcijskih škandalov. Delavni sloji mesta in dežele ječijo pod vedno težjo pezo davkov in nekateri japonski listi že primerjajo notranji položaj Japonske z razmerami v Franciji in Rusiji pred revolucijo.

Grozna smrt študenta.

Pretekli četrtek zvečer se je peljal z avtom po cesti Erceg Novi — Kotor študent Jovan Djurašković iz Podgorice. Nenadoma mu pridrvi nasproti drug avtomobil in podoba je bila, da je katastrofa neizbežna. Djurašković se je hotel rešiti pred karambolom in je skočil iz avta v namenu, da se počene v morje tik ceste. Pri tem pa se je tako nesrečno zaletel z glavo ob steber med cesto in morjem, da mu je gornji del lobanje enostavno odpadel in so se mu razbili možgani. Avtomobila pa sta peljala mirno drug mimo drugega, ne da bi se bila kaj poškodovala...

Letalske poštno znanke.

Sedaj se je polegto razburjenje radi posebnih preoceanjskih poštnih znamk ki jih je letalec Byrd vzel s seboj, a jih ni več imel, ko je dosegel svoj cilj. Nekateri pariški listi so že zahtevali preiskavo, ki naj dožene in kaznuje ljudi, ki so se znamk na nepeščen način poslužili, da bi z njimi trgovali. Izkazalo se je pa, da so znamke izginile brez vsake nepoštenosti. Nekaj pošte je Byrd v zadnjem trenutku s seboj zavrnil, da ne bi preveč obtežil svojega aparata, cel zavitek znamk se je pa pozneje našel v neki prazni poštni vreči.

Prva sodnica v Nemčiji.

Prusko ministarstvo pravde je imenovalo gl. dr. jur. Marijo Hagemeier iz Kölna za sodnico in s tem prebrskalo prakso da morejo biti sodniki samo

Posel, ki redi in boli

V Pragi se je zaključilo menda brezprimerno poslovanje nekega Franca Rezača. Mož je bil brezposelni agent. Imel je nekaj oguljenih hlač in te si je sam razirgal na gočovem mestu, kakor bo razvidno iz posla, za katerega se je odločil. Tam, kjer si je hlače raztrgal, se je opraskal in če se je le dalo, tudi ogrizel. Potem je pa tak raztrgan in ogrizen stopil v hišo, kjer so imeli, kakor je že prej dognal, hudega psa. »Vaš pes me je ogrizel,« je dejal — »in bo gotovo najboljšje, če se pogodimo za odškodnino.« Videli so raztrgane hlače in vse drugo ter se pogodili. Rezač je dajal celo pobotnice: »Potrjujem, da sem se glede poškodbe mirno pogodil in da ne terjam ničesar več.« Tako je obiskoval v raznih krajih vse lastnike hudih psov. Posel je pa šel predobro in mož je pustil vso previdnost na stran ter je obiskal ene in iste ljudi v drugič. Ponovno obiskani gospodarji hudih psov so njegovo poslovanje spoznali za sleparijo in ga ovadili sodniji.

Tudi rise imamo še v naši državi

Pred nekaj dnevi je vjel neki seljak pod Suvo Planino blizu Pirota mladega risa in ga ponudil v nakup pirotskemu drogeristu Radosavljeviću, češ da bo uporabil lepo živalico za lek. Seljak seveda ni vedel, kako redko žival ima, Radosavljević pa mu jo je takoj odkupil za 15 dinarjev. Risek je spravljen v kletki in se hrani z mlekom. Lastnik redke živalice se še ni odločil, ga bo li daroval našim znanstvenikom zoologom ali predsedniku vlade g. Vučkoviću, ki je znan ljubitelj lova in je izvoljen za narodnega poslanca v pirotskem srezu.

Poštni upravitelj izropal dragoceno zavoja.

Dne 26. junija navsezgodaj so našli v Žitkovcu pri Nišu odprta vrata tamošnje pošte in razmetane razne poštno pošiljke. Dva zavoja iz Ljubljane, v katerih so bile dragocene zlate stvari v vrednosti 5000 dinarjev, sta bila docela izpraznjena. Preiskovalno oblastvo je dognalo, da je storil to lopovstvo sam upravitelj pošte Milan Milanović, ki ga je vstaknil zato poglavar sreza moravskega v preiskovalni zapor.

Staro-finsko mesto na Uralu.

Ruski arheolog Smirnov je odkril ob reki Cepca na Uralu ostanke starofinskega mesta Kar-Jil iz 9. do 12. stoletja. To staro-finsko mesto je imelo lepo razvito lončarstvo. Izbavili so tudi med 2000 leti stare predpriprave za

Po volji narave

Narava ima svojo voljo. V svojem najhujš. divjanju ustvarja čisto prispodobne in izraze velike etične vrednosti. Tako tudi strašni potres v Palestini ni ničesar tako temeljito uničil kot spomenika najbolj smešnega in trivialnega izvora — neko kapelo vso poslikano z likom Viljema II. Viljem, ki je božanstvo vzel v zakup ter se smatral za izvršitelja božje volje, se je v pravi maniji in s posebno neokusnostjo dal slikati po cerkvah in kapelah. Vsem stariim svetnikom bi bil najrajši nadel svoje brke. Kot posebno pripraven prostor za svoje komedije je smatral Jeruzalem. Dal je zgraditi kapelo, da dobi mesta za svoje slike. Ena velika slika na steni je predstavljala Viljema celo v oblačilu starega patrijarha. Vojni izid je pomelel z Viljemovo slavo, po volji narave so pa sedaj izbrisani tudi tal sledovi njegove megalomanije, kjer so jih ljudje iz bogzna kakih razlogov še pustili in trpeli.

Češkoslovaški zakon o ciganih

Na Češkoslovaškem se hoče potom posebnega zakona napraviti red s cigani, ki ne marajo stalnega bivališča in posla. Zakon predvideva strogo kontrolo nad cigani in prisilno vzgojevanje ciganskih otrok. Predlagatelji razlagajo, da je to edina možnost in izhod za preprečitev težkih zločinov ciganskih tolv ter da mora današnja doba in družba sploh razpršiti mistiko in fantazijo, ki že stoletja obdaja cigane. Ko so se cigani razkrili celo kot ljudozrci, je treba pustiti vsako sentimentalnost na stran. Državno humanost smatra večina ciganov za slabost. Nekateri poslanci so izrazili pomisleke in bojazen, da se ne bi ta zakon obrnil proti brezposelnim in drugim žrtvam težke dobe.

Angleške služkinje in kino.

Angleške služkinje so zelo vnete obiskovalke kina. Po listih se čitajo pritožbe gospodinj iz malih krajev, da ob še tako dobrih službenih pogojih ni mogoče dobiti spretnějšíh ženskih poslov, ker mestece nima — kina.

Prazna stanovanja

Stanovanjsko sodišče razpisuje od dajo sledečih stanovanj: 1. Mejna ulica 26, pritličje, 1 soba s štedilnikom od stranke Ivan Koban. 2. Mejna ulica 26, pritličje, 1 soba s štedilnikom od stranke Anton Geratič. 3. Koroška cesta 39, podstrešje na dvorišču, 1 soba s štedilnikom od stranke Ivan Dimec. 4. Tezno, Ptujška cesta 31, 1 soba, kuhinja in pritlikline od stranke Anton Jugovič. 5. Sl. Bistrica 104, 2 sobi, kuhinja in pritlikline od stranke Josip Jelen. 6. Meliška c. 72, podstrešje, 1 soba s štedilnikom od stranke Karl Norat. 7. Sv. Lenart v Sl. gor. 62, 1 soba, kuhinja in pritlikline od stranke Josip Rešek. 8. Tezno, Ptujška c. 53, dvorišče, 1 soba, kuhinja in pritlikline od stranke Josip Horvat. 9. Slov. Bistrica 28, 1 soba od stranke Marija Jančič. 10. Slov. Bistrica 110, pritličje 2 sobi, kuhinja in pritlikline od stranke Josip Vrečko. 11. Slov. Bistrica 63, 2 sobi, kuhinja in pritlikline od stranke Franc Covník. 12. Slov. Bistrica 114, 2 sobi, kabinet, kuhinja in pritlikline od stranke Maks Rovšek. 13. Lajtersberg 339, 2 sobi, soba za služkinjo, kuhinja in pritlikline od žandarmerijske stanice. 14. Nova vas, Boljenkova ulica 1, 1 soba, kuhinja in pritlikline od stranke Al. Norat. 15. Krčevina 190, 1 soba s štedilnikom od stranke Karl Kos. 16. Koroška c. 18, dvorišče, 1 soba s štedilnikom od stranke Ivan Plohl. 17. Vetrinjska ulica 5 I, 1 soba, kuhinja in pritlikline od stranke Ivan Lorber. 18. Šolska ulica 5 I, sedaj ulica 10. oktobra, 3 sobe, kuhinja in pritlikline od stranke Miodrag Janković. 19. Vrazova ulica 9 II, 4 sobe kuhinja in pritlikline od stranke Anton Tonejc. 20. Tattenbachova ulica 25 I, 4 sobe, kopalnica, kabinet za služkinjo, kuhinja in pritlikline od stranke Eme Zalokar. 21. Smoletova ulica 8 I, 2 sobi, kuhinja in pritlikline od stranke Franjo Arbi. Prošnje naj se vlože najkasneje do dne 21. julija.

Sport

ISSK Maribor : TSK Merkur 7:1 (3:0).

Včeraj popoldne se je na igrišču SK Maribora vršila prijateljska tekma med Mariborom in Merkurjem. Moštvi sta predvedli slab nogomet. Stalno premoč Maribor ni izrazil, kar je predvsem pri pisati raztrgani igri napada, ki se ni znašel niti v drugem polčasu. Krilska vrsta je v drugem polčasu popolnoma popustila. Branilca, kakor tudi vratar niso imeli mnogo posla. Merkur je igral sicer požrtvovalno, vendar ni uspeval v ofenzivi. Defenzivno je bil dovolj odporen, zlasti vratar je imel dober dan. V splošnem igra ni nudila tega, kar se je od nje pričakovalo.

Sodnik g. Planinšek je bil jako dober. Enajstmetrovko proti Mariboru je sodil prestrogo.

ISSK Maribor. Nogometna sekcija.

V torek 19. t. m. je na igrišču ob 6. obvezen trening za prvo moštvo in rezervno. Dolžnost vsakega je, da se treninga sigurno udeleži. Načelstvo polaga veliko važnost na trening in bo neupravičeno odsotne najstrožje kaznovalo. — Načelstvo.

Medmestna Ljubljana:Maribor.

V nedeljo dne 24. t. m. se bo vršila na igrišču Maribora medmestna tekma Ljubljana:Maribor. Postava in čas prereditve, ki vzbuja v sportnih krogih obilo pozornosti, bo objavljeno pravčasno.

WAC:Ljubljana 6:1.

Dunajsko - profesionalno moštvo WAC je včeraj porazilo ljubljansko reprezentanco v razmerju 6:1.

Sokolstvo

Nova sokolska trdnjava v Ljutomeru

Naše najmlajše mesto Ljutomer bo doživelo 13. in 14. avgusta svoje veliko slavje. Tamošnji pridni sokolski delavci so si zgradili svoj Sokolski dom, ki ga v navedenih dneh otvorijo na slavnosten način. Slavnost bo za vso napredno Prlekijo velikega pomena. Vsa soseda, bližnja in daljna društva so naprošena, da to upoštevajo in za navedene dneve ne napovedo svojih prireditvev. Dne 13. in zlasti 14. avgusta se mora zbrati v Ljutomeru vsa napredna Prlekija. Podrobnosti bodo še objavljene.

Konec romantike.

Grkom obnavlja bogata Američanka starodavna delfiška svetišča, grška vlada je pa sedaj sprejela predlog nekega tujega konzorcija za spremembo slovičnega ahileona na Krfu v igralniško kazino. Tako gre romantika h kraju. Tudi belomornorje sultanove palače na Zlatem rogu so se spremenile v igralnico. V nekdanjih skrivnostnih palačah se kopirajo danes rouletne mize, okrog njih se pa gnete današnjedenarni svet. Potrebe današnje dobe izpodrivajo romantiko, nekdanje palače in gradovi bi pa po pravem morali vsemu prej služiti kot kaki igralnici.

O »novi požastii« na Irskem

pišejo angleški listi povodom umora irskega justičnega ministra O. Higginsa. Ta minister je bil — kakor znano — ob belem dnevu na prometni cesti ustreljen, ko se je vozil k maši. Angleški listi klepeajo iz tega žalostnega dogodka, da bo na Irskem zopet izbruhnila stara požast medsebojnega klanja, ker morajo biti po deželi močno ukoreninjene in razpletene teroristične organizacije, da se lahko na tak način umori moža, ki je Irski v izdatni meri pomagal pridobiti samostojnost in ki je imel najboljšo voljo, da jo v redu in miru ozdravi. Če tajni teroristi ubijajo take ljudi, je za Angleže najboljši dokaz, da del Irske zasleduje prav temne in zavratne cilje.

Strašna vročina v Atenah.

V Atenah vlada ves teden silna vročina, kakoršne ne pomnijo od leta 1868. V senci je do 52 stopinj Celzija, dočim je bilo poprej največ 48 stopinj. Črna je mesto kot izumrlo. Vsi

E. G. Brat:

Ugrabljeni milijoni

Roman ameriškega Jugoslavena. 62

»Tudi . . .« je prikimal detektiv. »Priznavam: kolosalen nasprotnik je! Premagan sem . . . Ali kaj slutite, kam je krenil?« se je nato obrnil k obema.

»Po mojem mnenju nazaj v Berlin!« je izjavil svetnik čisto mirno.

»Tudi jaz bi mislila: Berlin je tako veliko mesto, da se ondi najlažje skrrije, je pritrčila Polly.

»Nesramna predrznost!« si je mislil Dodd, a vprašal je z največjo ljubeznivostjo: »A vi, mrs., ste torej že drugič govorili ž njim?«

»Da, že drugič,« je dejala Polly z presrečnim smehljajem, ki je ranil Doddovo srce; »tukajle — v tej sobi — seveda jedva pol ure; le toliko, da se je preoblekel v stričevo obleko.«

»Odneseš mi je kožuh, klobuk, naočnike in ves moj denar: par sto mark!« je pripovedoval svetnik.

»Glejte! Neverjetno!«

»A kaj pravite k temu: baš danes zjutraj sem dobil po pošti vse skupaj zopet lepo nazaj!« je nadaljeval svetnik. »Samo ves denar je obdržal ta enpridiprav!«

»Iz Berlina?« je vprašal Dodd prežeče.

»Ne, iz Vratislave,« je odgovoril svetnik. »Na sprejemnici pa se je podpisal: Hans Lehman, profesor.«

»In piše nič?« je vprašal Dodd.

»Ne, pisma ni priložil nobenega,« je izjavil svetnik. »Samo kos brzozjavne tiskovine z nekimi številkami sem našel v škatli. Reci no Marti, naj pokaže gospodu Doddu tisto škatlo!«

»A kje je tisti kos papirja?« je pozvedoval Dodd.

»Menda sem ga vrgel v koš,« je dejal svetnik in stopil h košu. »O, koš je Marta pravkar izpraznila.«

»Škoda!« je dejal Dodd, mislil si pa je: »Oj ti stari potuhnjenec! Mene ne preslepiš.«

Obenem je pritekla tudi Polly z vestjo, da je Marta žalibog s kartonom že podkurila.

»Zelo škoda!« je dejal svetnik, Polly pa je vprašala: »Kaj pa storite sedaj?«

»Ah!« je vzdihnil Dodd kakor resigniran. »Meni je dovolj. Domov se vrnem!«

Cisto upehan in naveličan je bil videti, ko je slonel na zofi s povešano glavo in kakor brezmočno visečimi rokami.

»Kaj se to pravi?« je strmela Polly. »Naveličali ste le lova? — Ali to je proti najini pogodbi!«

»O ne,« se je smehljaj detektiv z bolestno zategnjenimi ustnami. »Tega ni v najini pogodbi. Odgovorjem se svoji nalogi, čeprav izgubim zato ves ugled. Če imam na razpolago tako policijo, moram obupati.«

»Saj je storila naša policija vendar vse, kar je mogla!« je branil svetnik.

»Saj to je: kar je mogla!« je pritrčil sarkastično Dodd. »Toda more — presneto malo! Za policijo pač treba duhovitosti, psihološke izobrazbe, obzorja. Same zunanosti z veliko porcijo brutalnosti ne izdajo v takih premerih prav nič. Zdi se mi, da se bavi v Evropi vobče policija preveč s politiko, a premalo z varnostno službo. V Evropi se godi tatovom, poneverjevalcem, sploh zločincem izbornu, ker ima policija menda preveč dela s političnimi zasledovanji . . . Sicer pa nisem dovolj poučen.«

»Li resno govorite?« se je začudil svetnik.

»Vrnete se zopet v Ameriko?«

»Da, morda še danes. Ali potujeva skupaj, mrs.?«

»Kajpa še!« je vzkliknila Polly ogorčena. »Jaz ne odneham tako noglo. Ne vernem se prej, dokler ga ne prisilim, da se vrne z mano!«

»Morda boste imeli več sreče, kakor jaz,« je odvrnil Dodd skromno in vstal. »Zdravstvujte, mrs. Bell! In če mi dovolite: na svidenje zopet v Chicagu!«

In poljubil ji je roko. Nato je korakal zamišljen proti hotelu.

»Zmaga! Zmaga!« se je radovala Polly in obšla svetnika okoli vratu.

»Počasi!« jo je svaril svetnik. »Veseliš se pač prezgodaj! Tale človek nikakor ni tepec, kakoršnega se dela. Nasprotno, pretkan in prevejan je ko malokdo. Meni imponira. Trdno sem prepričan, da ima tajne načrte.«

Ampak jaz moram vendar za Jackom v Berlin!«

»Potrpi! Sicer pokvariš vse,« je svaril stric. »Ne pozabi, da sva oba sumljiva. Govoriva vedno istino, čeprav ne — vse! Jackovim sovražnikom ne moreva pomagati! Tudi sebi ne smeva škoditi.«

Dodd je odšel obedovat, nato se je umaknil v hotelsko sobo. Dolgo je stopal gor in dol ter razmišljal: »Nevaren sovražnik je tale sodni svetnik; nikdar ne laže in vendar ne pove nikoli vse resnice. V zapisniku in v svojem poročilu je navedel točno vsako dejstvo . . . niti minute vrzeli ni pustil . . .

in poročilo ravnatelja Franzelta se strinja do pičice. Toda svetnik in Polly sta vzlic temu domeneja z Bellom: o tem priča tajno pismo s številkami. Mogoče so tudi milijoni skriti v vili! Če so, jih prav gotovo najdem. Potem pa hajd za Bellom! — Ta človek nikakor ni duševno bolan, zato ne pojde v sanatorij, nego v ječo. Pogodba s Polly je pretrgana. Glede sredstev in potov je Dodd zdaj popolnoma svoboden.«

Ko se je zmračilo, je telefoniral v vilo na Poljsko cesto. Imel je srečo: oglasila se mu je Marta.

»Še nocoj moram govoriti z vami!« je dejal. Kdaj odhaja vaš gospoda spat?«

»Okoli 23,« je odgovorila Marta. »Ali naj vas počakam?«

»Okoli pol 24. potrkam rahlo na kuhinjsko okno,« ji je odgovoril.

In tako se je zgodilo. Dodd je prinesel s seboj debele copate, ki si jih je nataknil preko čevljev, da je hodil neslišno kakor mačka. Z električno svetiljko je preiskoval podstrešje in klet, sistematično in brez najmanjšega hrupa. Izpustil ni nobenega kotička, nobenega trama, nobene opeke, nobene omare niti zaboja, ne sodov, ne steklenic za vkuhanu sadje, niti stekel s kislimi kumaricami.

Ob 3. zjutraj je bil gotov, a brez najmanjšega uspeha. Našel ni prav nič sumljivega. In o milijonih nikakega sledu.

Sila utrujen je odšel spat, a že zgodaj dopoldne je bil pri državnem pravdnistvu.

Sprejeli so ga zelo hladno. Vtikanje privatnega detektiva v javne uradne posle niso radi gledali. Urad občuje le z uradom, ne pa z zasebnim detektivskim podjetjem, ki si dela reklamo in bega za dobrim zaslužkom. Toda bili so ž njim uljudni. Dali so mu čitati akt, s katerim je brezplodno ubil tri ure. Ko je začel sumničiti svetnika, so mu odrezali besedo: nobenega vzroka ni, dvomiti o kristalno čistem poštenju tega vzornega sodnika. Njegovo vedenje v tej aferi je korektno do skrajnosti. Dokazano je, da ni slutil nihče, kdo je zaprt pod imenom Emila Poppra. Niti ravnatelj Franzel, niti državna policija. Natančno je dognano, kdo in kako je povabil svetnika v jetnišnico in na kakšen način se je posrečilo uiti Jacku Bellu iz ječe, v kateri je sedel čisto po nedolžnem, a tudi povsem prostovoljno. Za vsako minuto je imel svetnik priče. Vsak korak, vsaka beseda znana in ugotovljena po paznikih ter po celi vrsti najtemeljiteje zaslišanih prič.

(Dalje prihodnjič.)

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva: vsaka beseda 30 p, najmanjši znesek Din 5.—

Mali oglasi

Zenitve, dopisovanje in oglašitvovskega ali reklamnega značaja: vsaka beseda 50 p, najmanjši znesek Din 10.—

Sobarica
prvovrstna z dobrimi spričevali se vprejme. Plača dobra. Naslov v upravi 527

Stare omare
jako po ceni proda Schwarz pri K. Scherbaum in sinovi Maribor, Grajski trg. 530

Stanovanje 3—4 sobe,
kuhinjo in pritlikline ali celo hišo vzajem v najem, če mogoče z vrtom, s 1. novembrom 1927. Naslov v upravi ista. 554

Meblovana, solnčna soba
s posebnim vhomom v sredini mesta se odda solidnemu gospodu. Ogleda se lahko od 16.—18. ure. Naslov v upravi lista pod »Slučaj«. 553

Zaboje proda
Drago Rosina, Vetrinjska ul. 26, Maribor. 549

Odda se lokal s stanovanjem
Naslov v upravi. 557

Mlinarski pomočnik
išče službo. Vzame tudi mlin v najem ali gre kot družabnik. — Pismene ponudbe pod »Mlinar« na upravo lista. 560

Okvirje za slike
najnovejših vrst dobiš le pri specialnem strokovnem zavodu Miho Vahtar, Maribor, Gosposka ulica 24 in 37. 427

Išče se majhen trgovski lokal.
Ponudbe pod značko »Maribor ali okolica« na upravo lista. 534

Vateljne za sladoled,
vseh vrst kekse, biškote in drugo najfinerše pečivo priporoča delikatesna trgovina Franc Kurinčič, Aleksandrova c. 31, poleg glavnega kolodvora. Zaloga slovi-te domače tvornice keksov V. Bizjak in drug, Rog. Slatina. 369

Najfinejše čajno maslo

iz sladke pastelizirane smetane od Pive prekmurske mlekarne v zalogi edino v delikatesni trgovini Franc Kurinčič, Aleksandrova cesta 31. 370

Kje se dobi najcenjši koka in kovaški premog?

542
Mejovšek, Maribor, Tattenbachova 13.

ZOPET DOŠLO

novo blago, vseh vrst manufakture.

Cene nizke, brez konkurence. — — Sukno že od 25.— Din naprej se dobi le pri

I. TRPIN, MARIBOR
GLAVNI TRG ŠTEV. 17.

Klišeeje

useh vrst, črtne in avtotipije, izdeluje po predloženih risbah, periplah ali slikah za navađen tisk ali za finejšo izvedbo v eni ali več barvah točno po naročilu in v najkrajšem času

JUGOGRAFIKA

tiskovna in založna dr. z o. z.

LJUBLJANA

Sv. Petra nasip

23

Dobra kuhinja

„Pri Zvezdi“

Pod mostom 11, zraven državnega mostu.

Zastonj dobite

dva obeda, dve večerji, kruh in dobro namizno pijačo na mesec, če se abonirate s ceno

na dan Din 14.—

Obilna kosila in zajutkeri po jedilnem listu se dobe po običajni dnevni ceni — Z odličnim spoštovanjem.

556

Smolej.